

Д. А. Гриб¹
В. В. Лук'янчук¹
І. М. Ніколаєв¹

АНАЛІЗ МОЖЛИВИХ ШЛЯХІВ ТЕХНІЧНОГО ОСНАЩЕННЯ ФОРМУВАНЬ ПРОТИПОВІТРЯНОЇ ОБОРОНИ СУЧАСНИМИ КОМПЛЕКСАМИ (СИСТЕМАМИ) ЗЕНІТНОГО РАКЕТНОГО ОЗБРОЄННЯ

¹Харківській національний університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба

Анотація

Об'єктом даного дослідження є процес технічного оснащення протиповітряної оборони сучасними комплексами (системами) зенітного ракетного озброєння

Ключові слова: зенітне ракетне озброєння, протиповітряна оборона, технічне оснащення

Abstract

The subject of our research is a process of the technical rigging of air defense by the advanced surface-to-air missile systems (complexes)

Keywords: air defense, armament of surface-to-air missile systems, technical rigging

Розглядаються можливі шляхи технічного оснащення формувань протиповітряної оборони (ППО) Повітряних Сил (ПС) Збройних Сил (ЗС) України сучасними зенітними ракетними комплексами (ЗРК) на основі підтримки збалансованого кількісно-якісного складу зенітного ракетного озброєння (ЗРО) в умовах фінансових і виробничо-технологічних обмежень. Проведений аналіз показав [1], що у якості основних шляхів вирішення цієї проблеми слід розглядати створення нових комплексів (систем) ЗРО шляхом глибокої модернізації попередних комплексів (систем), розробку нових ЗРК силами підприємств "Укроборпрома" у кооперації, за необхідністю, із закордонними партнерами, та закупівлю обмеженої кількості ЗРК середньої дальності на світовому ринку озброєнь.

Досвід найбільш розвинених країн у сфері розробок і виробництва ЗРК різних типів, показав, що оновлення парку ЗРО доцільно здійснювати шляхом глибокої модернізації існуючих комплексів (систем) з метою отримання на їх основі нових комплексів (систем) із значно поліпшеними основними бойовими можливостями. Суть глибокої модернізації полягає в удосконаленні та (або) заміні на нові значної частини бойових засобів, функціональних систем, агрегатів і вузлів, вироблених промисловістю з використанням нових технологій і досягнутих рівнів наукових розробок,

виконаних в рамках проведених НДДКР. Такий підхід дозволяє істотно підвищити бойову потужність, розширити функціональні можливості і поліпшити ТТХ кожного наступного ЗРК.

Проаналізовані політичні, економічні та військово-технічні фактори, що впливають на створення і модернізацію вітчизняних та закупівлю іноземних комплексів (систем) ЗРО для потреб ПС ЗС України. Показано, що основними факторами військово-технічного характеру, що впливають на розвиток ЗРО є:

- рівень науково-технічного, технологічного і виробничого потенціалу оборонно-промислового комплексу (ОПК) України і ступінь його відповідності завданням забезпечення безпеки країни;

- втрата багатьох технологій, що використовуються при створенні ЗРО та іншої військової техніки, необхідність їх відновлення і створення нових;

- зростання складності систем (комплексів) ЗРО і пов'язане з цим їх подорожчання і збільшення термінів створення;

- моральне та фізичне старіння основних виробничих фондів підприємств ОПК України;

- можливості держави щодо забезпечення ОПК сировиною, матеріалами, елементною базою, фінансовими та кадровими ресурсами для виробництва і створення сучасних і ефективних комплексів (систем) ЗРО, які відповідають вимогам ПС Збройних Сил України.

Проведений аналіз науково-технологічних і виробничих можливостей підприємств ДК "Укроборпром" щодо розробки і модернізації комплексів (систем) ЗРО. На основі проведеного аналізу визначені доцільні шляхи модернізації існуючих ЗРК на період до 2020 року з урахуванням можливостей підприємств України, обґрунтований обрис і розроблені технічні вимоги до ЗРК СД на базі модернізованої ЗКР 5В27 та нових ЗКР, які пропонується розробити, зокрема на базі авіаційної ракети Р-27.

Показано, що імпорт ЗРО обумовлений об'єктивними обставинами, до яких належить незадовільний технічний стан більшої частини парку ЗРК та нездатність ОПК забезпечити ПС ЗС України за всією номенклатурою ЗРО. Для формування ефективних рішень за номенклатурою імпортного ЗРО повинні проводитися комплекс військово-технічних і військово-економічних досліджень за такими напрямками:

- а) порівняльна оцінка відповідності ефективності бойового застосування закордонних аналогів ЗРО оперативним-тактичним вимогам, що пред'являються до вітчизняних зразків ЗРО;

- б) визначення складу заходів щодо адаптації закордонного зразка ЗРО до вітчизняної системи технічного і тилового забезпечення.

Результатом цих досліджень є комплексна військово-економічна оцінка доцільності прийняття на озброєння ПС ЗС України зразка ЗРО іноземного виробництва, а також оцінка довгострокових наслідків такого рішення.

Показано, що розробка і виробництво ЗРО вимагає наявності науково-технічного заділу та володіння на індустріальному рівні передовими технологіями в області радіолокації і електроніки, ракетобудування і машинобудування, зв'язку і інформаційних технологій, елементної бази і конструкційних матеріалів. Виходячи з цього, розвиток ЗРО повинний здійснюватися в рамках цільової програми, розрахованої на тривалий період часу. Програма повинна містити цілісну збалансовану систему заходів з організації і проведення робіт з модернізації і створення ЗРО, розвитку науково-технічної, виробничо-технологічної, лабораторно-випробувальної, елементно-компонентної і кадрової бази.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Концептуальные подходы к развитию и поддержанию в боеготовом состоянии зенитного ракетного вооружения Воздушных Сил ВСУ на период до 2025 года / Гриб Д. А., Ланецкий Б. Н., Лукьянчук В. В., Николаев И. М. //Збірник наукових праць. – Х. : ХУПС, 2010, №15. – С.20-36.

Гриб Дмитро Анатолійович, кандидат військових наук, доцент, начальник наукового центру Повітряних Сил, Харківській національний університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба, м. Харків

Лук'янчук Вадим Володимирович, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, начальник науково-дослідного відділу наукового центру Повітряних Сил, Харківській національний університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба, м. Харків

Ніколаєв Іван Михайлович, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу наукового центру Повітряних Сил, Харківській національний університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба, м. Харків

Dmytro Grib, Ph. D., associate professor, Head of Scientific Center of Air Forces, Kharkiv National Ivan Kozhedub University of Air Forces

Vadym Lukyanchuk, Ph. D., senior researcher, head of research division of Scientific Center of Air Forces, Kharkiv National Ivan Kozhedub University of Air Forces

Ivan Nikolaev, Ph. D., senior researcher, Leading researcher of research division of Scientific Center of Air Forces, Kharkiv National Ivan Kozhedub University of Air Forces